

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

FRAMSTÄLLAN
2024-05-16

Ambjörn Lätt
Tel: 010-698 18 06
Ambjorn.latt@naturvardsverket.se

Ärendenummer
NV-04240-24

kn.registrator@regeringskansliet.se

Framställan om ändringar i förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter

Sammanfattning

Naturvårdsverket framställer om ändringar i förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter, hädanefter kallad nedskräpningsförordningen. Framställan består av två delar. Del 1 gällande förpackningsproducenternas rapporteringsskyldighet avser ändringar i 7, 8, 12, 15, 17 och 18 §§ och del 2 gällande kommunernas ersättning avser ändringar i 24, 26, 27, 29 och 30 §§.

Myndigheten föreslår att begreppet *släppa ut på den svenska marknaden* ändras till *tillhandahålla på den svenska marknaden* när det gäller de engångsprodukter som är förpackningar. Naturvårdsverket vill även tydliggöra att det är de förpackningsproducenter som är rapporteringsskyldiga enligt förpackningsförordningen som ska betala nedskräpningsavgifter.

Myndigheten föreslår vidare att ersättningen till kommunerna ändras så att den inte längre baseras på kommuninvånare utan på Naturvårdsverkets fastställda kostnader. Det får även till följd att bestämmelserna om återbetalningsskyldighet föreslås strykas, vilket minskar administrationen för kommunerna och Naturvårdsverket och därmed även producenternas kostnader.

1. De rapporteringsskyldiga förpackningsproducenterna ska betala nedskräpningsavgifter

1.1. Bakgrund

Bestämmelserna om nedskräpningsavgifter kommer från Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/904 av den 5 juni 2019 om minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön (engångsplastdirektivet). Direktivet säger att producenter av matlådor för snabbmat, flexibla omslag, dryckesbehållare, muggar, lock till muggar, våtservetter, ballonger, tunna plastbärkassar, tobaksvaror med filter och filter om dessa är engångsplastprodukter, ska stå för kostnaderna för att städa upp, transportera bort och behandla avfall från dessa produkter (artikel 8.2–8.4).

Dessa bestämmelser har implementerats i svensk lagstiftning i förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter (nedskräpningsförordningen). Enligt 8 §

i nedskräpningsförordningen ska producenter varje år till Naturvårdsverket betala nedskräpningsavgifter om de släpper ut vissa särskilt angivna engångsprodukter på den svenska marknaden. Det är producenter av förpackningar, tobak, våtservetter och ballonger som berörs av avgifterna. Nedskräpningsavgifterna tas ut som en rörlig s.k. produktavgift och en fast årsavgift (se 9 §).

Som framgår av ovan används begreppet *släppa ut på den svenska marknaden* i 8 § i förordningen och det används även i övriga bestämmelser i nedskräpningsförordningen där det beskrivs i vilka situationer som producenter ska betala nedskräpningsavgifter. Naturvårdsverket bedömer att användningen av begreppet *släppa ut på den svenska marknaden* ger upphov till problem i det praktiska genomförandet av nedskräpningsförordningen med avseende på de nedskräpningsavgifter som förpackningsproducenter av engångsförpackningar ska betala. Det redogörs närmare för detta nedan.

1.2. Skäl till framställan

1.2.1. Problembeskrivning

När det gäller såväl den rörliga delen av nedskräpningsavgifterna, s.k. produktavgifterna, och den fasta delen, s.k. årsavgifterna, så anges i nedskräpningsförordningen att en producent ska betala avgift om den har *släppt ut* aktuella produkter på den svenska marknaden. Med *släppa ut på den svenska marknaden* avses att för första gången tillhandahålla en produkt på den svenska marknaden (se 5 § i nedskräpningsförordningen som hänvisar till 5 § förordningen (2021:996) om engångsprodukter, engångsproduktförordningen).

Med begreppet *tillhandahålla på den svenska marknaden* avses att mot betalning eller gratis göra en förpackning tillgänglig för distribution, förbrukning eller användning på den svenska marknaden i samband med yrkesmässig verksamhet (se 1 kap. 7 § förordningen [2022:1274] om producentansvar för förpackningar (förpackningsförordningen)).

En förpackningsproducent släpper inte alltid ut en förpackning på den svenska marknaden. I vissa fall tillhandahåller producenten endast förpackningen. Detta gäller för vissa producenter som endast fyller en förpackning (se 1 kap. 6 § punkt 1 i förpackningsförordningen). När det gäller engångsprodukter finns det exempelvis förpackningar i form av flexibla omslag som först tillverkats av en producent, som också är den som släppt ut förpackningen på marknaden. Det flexibla omslaget levereras sedan till fyllaren, som alltså också är producent, som fyller omslaget och sedan säljer vidare till ytterligare en aktör. Fyllaren tillhandahåller då förpackningen på den svenska marknaden, men kan inte anses släppa ut förpackningen på den svenska marknaden då detta redan har skett och inte kan ske mer än en gång.

Eftersom alla förpackningsproducenter inte släpper ut förpackningar på den svenska marknaden används istället oftast begreppet *tillhandahålla på den svenska marknaden* när det gäller förpackningar.

När det gäller fastställandet av den rörliga delen av nedskräpningsavgifterna, de s.k. produktavgifterna, är dessa kopplade till rapporteringsbestämmelserna i respektive förordning om producentansvar för de fyra produktgrupperna förpackningar, vissa tobaksvaror och filter, våtservetter samt ballonger (se 15 § andra stycket i nedskräpningsförordningen där det görs hänvisningar till rapporteringsbestämmelserna i respektive producentansvarsförordning). Kopplingen till rapporteringsbestämmelserna är särskilt viktig när det gäller förpackningarna eftersom rapporteringsbestämmelserna i 11 kap. 1 och 2 §§ förpackningsförordningen undantar vissa producenter från krav på rapportering (jämför definitionen av producent i 1 kap. 6 § med rapporteringsskyldigheten i 11 kap. 1 § i förpackningsförordningen). Genom regleringen i 11 kap. 1 och 2 §§ säkerställs att samma förpackning inte rapporteras flera gånger.

Naturvårdsverket bedömer därför att nedskräpningsavgifterna bör träffa samma producenter som rapporterar enligt 11 kap. 1 § förpackningsförordningen. Naturvårdsverket har också uppfattat att detta kan ha varit avsikten när det gäller den rörliga delen av nedskräpningsavgiften, s.k. produktavgifterna, genom att 15 § andra stycket nedskräpningsförordningen hänvisar till 11 kap. 1 och 2 §§ i förpackningsförordningen. I 15 § första och andra stycket i nedskräpningsförordningen anges emellertid att det i 11 kap. 1 och 2 §§ förpackningsförordningen lämnas uppgifter om antal förpackningar *släppta på den svenska marknaden*, när det i själva verket sker en rapportering baserat på antal förpackningar som *tillhandahållits på svenska marknaden*. Begreppet *släppt ut på marknaden* har alltså felaktigt använts kopplat till denna hänvisning. Det bör också tilläggas att Naturvårdsverket med nuvarande rapporteringskrav för producenter inte har tillgång till uppgifter om antal förpackningar släppta på marknaden. Nuvarande skrivningar i nedskräpningsförordningen gör det därför omöjligt för Naturvårdsverket att ta ut nedskräpningsavgifter från förpackningsproducenter.

Naturvårdsverket bedömer även, precis som med de rörliga produktavgifterna, att även de fasta årsavgifterna bör träffa samma grupp producenter som rapporterar enligt 11 kap. 1 § förpackningsförordningen. Detta behöver sammantaget tydliggöras i nedskräpningsförordningen.

Naturvårdsverket noterar att i det förslag till nedskräpningsförordning som remitterades genom Miljödepartementets promemoria M2020/02035 (*Genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning*), användes i aktuella bestämmelser begreppet *tillhandahålla* när det gällde förpackningar. Det saknas uppgift om varför bestämmelserna ändrades.

1.2.2. Naturvårdsverkets förslag

Mot bakgrund av beskrivningen av problemen ovan anser Naturvårdsverket att det finns skäl att i en separat ny bestämmelse i nedskräpningsförordningen tydliggöra att det är de förpackningsproducenter som anges i 11 kap. 1 och 2 §§ förpackningsförordningen, d.v.s. de förpackningsproducenter som är rapporteringsskyldiga enligt förpackningsförordningen, som ska betala nedskräpningsavgifter (både den fasta och den rörliga delen av nedskräpningsavgiften), se förslag till ny bestämmelse 7 a § nedan.

Vidare är det viktigt att begreppet *släppa ut på den svenska marknaden* ändras till *tillhandahålla på den svenska marknaden* när det gäller de engångsprodukter som är förpackningar. På så vis kan Naturvårdsverket, vid beräkning av nedskräpningsavgifter för förpackningsproducenter, använda sig av de inrapporterade uppgifterna enligt 11 kap. 1 och 2 §§ förpackningsförordningen om antal förpackningar som *tillhandahållits på den svenska marknaden*. Naturvårdsverket föreslår därför att begreppet *släppa ut på den svenska marknaden* ändras till *tillhandahålla på den svenska marknaden* i 8, 12, 15, 17 och 18 §§ i nedskräpningsförordningen.

När det gäller de övriga produktgrupperna vissa tobaksprodukter och filter, våtservetter samt ballonger finns det inte skäl att ändra till begreppet *tillhandahålla på den svenska marknaden*. Eftersom begreppet *tillhandahålla på den svenska marknaden* således kommer att användas när det gäller förpackningar medan begreppet *släppa ut på den svenska marknaden* kommer att användas när det gäller de övriga produktgrupperna kommer bestämmelsernas utformning och upplägg behöva ändras, se 8 och 17 §§ i Naturvårdsverkets författningsförslag nedan.

För det fall att regeringen kommer att ändra nedskräpningsförordningen i enlighet med Naturvårdsverkets förslag i denna framställan (del 1) vill vi uppmärksamma på att följdändringar kommer att behöva göras i 9, 10 och 13 §§ till följd av att berörda produkters siffernumrering har ändrats.

1.3. Författningsförslag

Nuvarande lydelse

En producent ska varje år till Naturvårdsverket betala nedskräpningsavgifter, om producenten på den svenska marknaden *släpper ut*

1. engångsplastlock till muggar,
2. flexibla omslag,
3. matlådor som är engångsplastprodukter,
4. muggar som är engångsplastprodukter,
5. plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter,
6. andra dryckesbehållare än plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter,
7. tobaksvaror med filter,
8. filter,
9. tunna plastbärkassar,
10. ballonger, eller
11. våtservetter.

Föreslagen lydelse

Avgiftsskyldighet

7 a §

Nedskräpningsavgifter för sådana produkter som utgör förpackningar ska betalas av de producenter som är rapporteringsskyldiga enligt 11 kap. 1 § förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar.

8 §

En producent ska varje år till Naturvårdsverket betala nedskräpningsavgifter, om producenten på den svenska marknaden *tillhandahåller*

1. engångsplastlock till muggar,
2. flexibla omslag,
3. matlådor som är engångsplastprodukter,
4. muggar som är engångsplastprodukter,
5. plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter,
6. andra dryckesbehållare än plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter, eller
7. tunna plastbärkassar.

En producent ska varje år till Naturvårdsverket betala nedskräpningsavgifter, om producenten på den svenska marknaden släpper ut

- 1. tobaksvaror med filter,*
- 2. filter,*
- 3. ballonger, eller*
- 4. våtservetter.*

12 §

Produktavgiftens storlek bestäms av Naturvårdsverket i föreskrifter som meddelas med stöd av 14 §.

Produktavgiftens storlek ska bestämmas genom att kommunernas kostnader enligt 13 § fördelas mellan de produktkategorier som omfattas av produktavgiften enligt 9 §. Kostnaderna ska fördelas utifrån den andel varje produktkategori utgör av totalt antal föremål som uppmätts i den skräpmätning som ska göras enligt 31 §.

Därefter ska kostnaden per produktkategori fördelas på varje enskild produkt inom produktkategorin genom att kostnaden delas med det totala antalet produkter i produktkategorin som släppts ut på den svenska marknaden under föregående kalenderår.

Därefter ska kostnaden per produktkategori fördelas på varje enskild produkt inom produktkategorin genom att kostnaden delas med det totala antalet produkter i produktkategorin som släppts ut *eller tillhandahållits* på den svenska marknaden under föregående kalenderår.

15 §

Hur mycket varje producent ska betala i produktavgift ska beräknas på grundval av de uppgifter som har lämnats om hur många produkter som en producent under det närmast föregående kalenderåret har släppt ut på den svenska marknaden

Hur mycket varje producent ska betala i produktavgift ska beräknas på grundval av de uppgifter som har lämnats om hur många produkter som en producent under det närmast föregående kalenderåret har släppt ut *eller tillhandahållit* på den svenska marknaden

1. enligt 11 kap. 1 och 2 §§ förordningen (2022:1274) om producentansvar för förpackningar,
2. enligt 36 § förordningen (2021:998) om producentansvar för vissa tobaksvaror och filter,
3. enligt 18 § förordningen (2021:999) om producentansvar för ballonger, och
4. enligt 19 § förordningen (2021:1000) om producentansvar för våtservetter.

17 §

En producent ska för varje kalenderår betala en årsavgift med 3 000 kronor per produktkategori, om den på den svenska marknaden *släpper ut* produkter i produktkategorierna

1. engångsplastlock till muggar,
2. flexibla omslag,
3. matlådor som är engångsplastprodukter,
4. muggar som är engångsplastprodukter,
5. andra dryckesbehållare än plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter,
6. filter,
7. ballonger, eller
8. våtservetter.

En producent ska för varje kalenderår betala en årsavgift med 3 000 kronor per produktkategori om producenten på den svenska marknaden *tillhandahåller* produkter i produktkategorierna

1. engångsplastlock till muggar,
  2. flexibla omslag,
  3. matlådor som är engångsplastprodukter,
  4. muggar som är engångsplastprodukter,
  5. andra dryckesbehållare än plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter
- eller*

En producent ska för varje kalenderår betala en årsavgift med 3 000 kronor per produktkategori, om den på den svenska marknaden släpper ut produkter i produktkategorierna

- 1. filter,*
- 2. ballonger, eller*
- 3. våtservetter.*

18 §

En producent ska för varje kalenderår betala en årsavgift med 1 800 kronor per produktkategori, om den på den svenska marknaden *släpper ut* produkter i produktkategorierna

1. plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter, eller
2. tunna plastbärkassar.

En producent ska för varje kalenderår betala en årsavgift med 1 800 kronor per produktkategori om den på den svenska marknaden *tillhandahåller* produkter i produktkategorierna

1. plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter, eller
2. tunna plastbärkassar.

1.4. Konsekvensutredning för förslaget om att ändra begreppet *släppa ut* på den svenska marknaden

Konsekvensutredningen har utförts enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

1.4.1. Problemet och målsättningen

Den fullständiga problembeskrivningen framgår av avsnitt 1.2.1

Problembeskrivning. Kortfattat så är problemet att nuvarande skrivningar i nedskräpningsförordningen omöjliggör för Naturvårdsverket att ta ut både den fasta och den rörliga delen av nedskräpningsavgiften från förpackningsproducenter. Naturvårdsverket har inte tillgång till uppgifter om vilken producent som *släpper ut förpackningen på den svenska marknaden* eller antal förpackningar som släpps ut på den svenska marknaden. Målsättningen är att Naturvårdsverket ska kunna avisera nedskräpningsavgifter till de producenter som är avgiftsskyldiga.

1.4.2. Referensalternativet – Konsekvenser av att ingen åtgärd vidtas

Vidtas inga åtgärder så skulle det innebära att Naturvårdsverket fortsatt inte har möjlighet att avisera de förpackningsproducenter som i nuläget omfattas av skyldigheterna att betala nedskräpningsavgift enligt nedskräpningsförordningen. Detta eftersom Naturvårdsverket varken från anmälan enligt 4 kap. 5 § förpackningsförordningen eller rapporteringen enligt 11 kap. 1 och 2 §§ förpackningsförordningen kan särskilja vilka producenter som *har släppt ut förpackningarna på den svenska marknaden* och hur många av de berörda förpackningarna respektive producent har släppt ut.

Att Naturvårdsverket inte kan avisera de förpackningsproducenter som släppt ut förpackningar på den svenska marknaden innebär att Naturvårdsverket endast kan skicka ut en delmängd av avierna rörande nedskräpningsavgifter. När det gäller årsavgifterna så står förpackningsproducenterna för ungefär 98 procent av de totala årsavgifter som ska betalas för 2024¹. När det gäller produktavgifterna förväntas förpackningsproducenterna stå för en betydligt mindre andel av de totala produktavgifterna, men fortfarande en betydande andel.

Det innebär i sin tur att de inbetalda avgifterna, både vad gäller produktavgifter och årsavgifter totalt sett, kommer bli lägre än vad de borde vara. Konsekvensen av det är dels att ersättningen till kommunerna för att hantera nedskräpade engångsprodukter kommer bli lägre än vad den borde vara. Det innebär även att de totala årsavgifterna som betalas in till Naturvårdsverket för att täcka

¹ Skrivelse ([regeringen.se](https://www.regeringen.se)) tabell 8, s. 14.

myndighetens kostnader för administration och skräpmätning kommer bli lägre än vad de borde vara och att Naturvårdsverket inte får full kostnadstäckning.

1.4.3. Alternativa lösningar

Utöver det förslag som redovisas under avsnitt 1.2.2 ovan har Naturvårdsverket övervägt och utrett två alternativa lösningar på problemet. Ett alternativ är att justera eller utöka rapporteringsbestämmelserna i förpackningsförordningen så att Naturvårdsverket får in de uppgifter som behövs för att kunna avisera de förpackningsproducenter som släpper ut de förpackningar som omfattas av nedskräpningsförordningen. Naturvårdsverket anser dock att det finns risker med en sådan ändring. Eftersom det kan finnas två producenter för en och samma förpackning är 11 kap 1 § första stycket förpackningsförordningen uppbyggd på så sätt att en förpackning inte ska rapporteras dubbelt. En ändring i bestämmelsen riskerar att förändra detta. Uppgifterna som lämnas av förpackningsproducenter enligt 11 kap. 1 och 2 §§ används till mer än nedskräpningsavgifterna, bland annat används de till måluppföljning och Sveriges årliga statistikrapportering till EU. Ändringar i rapporteringsbestämmelserna skulle således medföra konsekvenser även inom andra områden, vilket inte är önskvärt.

Ett annat alternativ som övervägts och utretts är att addera bestämmelser i Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2023:13 om skyldighet att lämna uppgifter om förpackningar och förpackningsavfall på så sätt att även den som släpper ut förpackningar som omfattas av nedskräpningsförordningen ska rapportera till Naturvårdsverket. Naturvårdsverket anser emellertid att det inte finns skäl att ålägga producenter på förpackningsområdet ytterligare rapporteringsbörda.

1.4.4. Åtgärder för att minimera kostnader och negativ påverkan

Naturvårdsverkets bedömning är att det alternativ som föreslås är det alternativ som inte skapar merkostnader för förpackningsproducenterna i och med att förslaget utgår från den rapportering som redan görs. Att förslaget innebär att vilka förpackningsproducenter som nu omfattas av nedskräpningsförordningen och avgiftsskyldighet till vis del ändras bedöms inte påverka kollektivet av förpackningsproducenter negativt eftersom skyldigheten flyttas från en grupp till en annan.

1.4.5. Konsekvenser av föreslagen förordningsändring

1.4.5.1 Berörda aktörer

Det är två olika grupper av förpackningsproducenter som berörs. Till att börja med berörs förpackningsproducenter som tillverkar eller för in andra förpackningar än serviceförpackningar på den svenska marknaden och som inte är rapporteringsskyldiga enligt 11 kap. 1 §. Förslaget innebär att dessa producenter inte längre omfattas av skyldigheterna att betala nedskräpningsavgift enligt nedskräpningsförordningen.

Den andra gruppen som berörs är förpackningsproducenter som fyller eller på annat sätt använder en förpackning som inte är en serviceförpackning och som omfattas av rapporteringskravet i 11 kap. 1 § förpackningsförordningen. Dessa producenter kommer i och med den föreslagna ändringen omfattas av nedskräpningsförordningens krav på att betala nedskräpningsavgift.

Naturvårdsverket har inte uppgifter om antalet producenter som ingår i de två grupperna som beskrivs ovan. Av den anledningen så saknas det alltså uppgifter om antalet förpackningsproducenter som berörs av föreslagna ändringar. Det antas att det är fler aktörer som fyller eller på annat sätt använder en förpackning som inte är en serviceförpackning än antalet aktörer som tillverkar eller importerar dessa. Därför är utgångspunkten att det totala antalet aktörer som omfattas av skyldigheterna att betala nedskräpningsavgift enligt nedskräpningsförordningen i viss utsträckning kommer att öka i och med den föreslagna ändringen.

Producenter som släpper ut våtservetter, ballonger, tobaksvaror med filter eller filter och omfattas av skyldigheterna att betala nedskräpningsavgift enligt nedskräpningsförordningen påverkas inte av förslaget. Detta eftersom förslagen rörande förpackningsproducenterna inte påverkar nivån på produktavgiften för övriga producenter. Nuvarande nivåer för både den fasta och den rörliga delen av nedskräpningsavgiften har räknats fram baserat på antalet rapporteringsskyldiga förpackningsproducenter, så inte heller nivån på årsavgifterna påverkas av förslaget.

Förslaget berör även Naturvårdsverket och kommunerna.

1.4.5.2 Konsekvenser för berörda förpackningsproducenter

För den grupp av förpackningsproducenter som genom förslaget inte längre omfattas av nedskräpningsförordningen innebär den föreslagna ändringen en lättnad. Detta eftersom de inte längre ska betala nedskräpningsavgifter till Naturvårdsverket. Eftersom dessa aktörer befinner sig högre upp i kedjan än de producenter som nu förslås omfattas kommer inte heller de kostnader som nedskräpningsavgifterna medför kunna föras vidare till producenter i denna grupp.

För den grupp av förpackningsproducenter som i och med de föreslagna ändringarna kommer omfattas av skyldigheterna att betala nedskräpningsavgift enligt nedskräpningsförordningen förväntas förändringen medföra en kostnad. Dels en administrativ kostnad för att sätta sig in i regelverket och för att hantera avier från Naturvårdsverket. Det innebär även direkta kostnader. De direkta kostnaderna består dels av en årsavgift som enligt nedskräpningsförordningen är på 1 800 kr eller 3 000 kr beroende på vilken typ av förpackning producenten tillhandhåller. För de berörda förpackningsproducenter som även ska betala produktavgift (producenter för tunna plastbärkassar och producenter för plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter är undantagna) tillkommer kostnaden för detta. Hur stor kostnad produktavgiften medför beror på antalet produkter de berörda producenterna tillhandhåller. Produktavgiften för 2024 har ännu inte beslutats av Naturvårdsverket. De producenter som nu omfattas av avgiftsskyldigheten förväntas föra dessa kostnader vidare till slutkonsumenten genom något höjda priser på produkterna de säljer.

1.4.5.3 Konsekvenser för Naturvårdsverket

Den föreslagna ändringen innebär att Naturvårdsverket kan använda de uppgifter som redan ska rapporteras in till myndigheten för att beräkna nivån på produktavgiften och avisera betalningar för nedskräpningsavgifterna till de producenter som genom förslaget omfattas av nedskräpningsförordningen. Det

innebär att Naturvårdsverket förväntas få full kostnadstäckning för det arbete årsavgifterna ska täcka.

1.4.5.4 Konsekvenser för kommuner

I och med att den föreslagna ändringen innebär att Naturvårdsverket kan avisera produktavgiften till de förpackningsproducenter som föreslås omfattas av skyldigheten att betala nedskräpningsavgift enligt nedskräpningsförordningen så kommer den totala ersättningen till kommunerna att öka jämfört med referensalternativet och vara på den nivå som var avsedd från början. Det innebär att kommunerna i större utsträckning får ersättning för de kostnader de har för att hantera nedskräpade engångsprodukter.

1.4.5.5 Övriga konsekvenser

Naturvårdsverkets bedömning är att det inte förväntas uppstå några andra konsekvenser än de ekonomiska konsekvenser som beskrivs ovan. Att det är en annan grupp av förpackningsproducenter som omfattas av nedskräpningsförordningen förväntas inte påverka den övergripande effekten på nedskräpning eller de eventuella förändringar som berörda aktörer gör i sin verksamhet. Nedskräpningsavgifterna förväntas föras vidare mot slutkonsumenten och förändringen innebär bara att för en grupp av producenter införs avgiften ett steg närmare slutkonsumenten.

2. Kommunernas ersättning bör baseras på Naturvårdsverkets fastställda kostnader

2.1. Bakgrund

Enligt förordning (2021:1002) om nedskräpningsavgifter (nedskräpningsförordningen) ska kommuner årligen rapportera de kostnader kommunen under föregående år har haft för att hantera avfall som skräpats ned (28 §). Naturvårdsverket ska sedan fastställa kommunernas kostnader (13 §) för hantering av nedskräpade engångsprodukter (10 §) som omfattas av produktavgift (8 §) baserat på den nationella skräpmätningen och en bedömning av om kommunens rapporterade kostnader är för höga utifrån ett antal faktorer som kan påverka kommunens kostnader för nedskräpning (13 §). De fastställda kostnaderna ligger sedan till grund för den produktavgift som producenter av vissa engångsprodukter ska betala. De produktavgifter som producenterna betalat in till Naturvårdsverket ska fördelas och betalas ut en gång per år till kommunerna som ersättning för att kommunerna hanterar engångsprodukter som skräpats ned. Respektive kommuns ersättning bestäms utifrån hur många invånare som var folkbokförda i kommunen året innan ersättningen betalas ut till kommunen. Naturvårdsverket beslutar även under vilken tidsperiod ersättningen ska användas. Kommunen får endast använda ersättningen till verksamheter kopplat till hantering av nedskräpade engångsprodukter (10 §).

Om en kommun inte använt ersättningen under den angivna tidsperioden ska kommunen betala tillbaka överskottet till Naturvårdsverket (29 §). Återbetalda ersättningar ska räknas av mot den produktavgift producenterna ska betala nästkommande år. I de fall avräkning inte är möjlig ska avgiften betalas tillbaka till producenten (30 §).

I Miljödepartementets promemoria M2020/02035 (*Genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning*), hädanefter kallad promemorian, beskrivs hur ersättningen till kommunerna, för kostnader kopplade till nedskräpning av vissa engångsplastprodukter, är tänkt att fungera. För att minimera administrativa kostnader föreslogs det i promemorian att 80 procent av intäkterna för produktavgifterna skulle fördelas mellan kommunerna baserat på invånarantalet i kommunen. Resterande 20 procent av intäkterna skulle fördelas till kommuner med särskilt höga kostnader för nedskräpning på grund av till exempel besöksnäring genom ett ansökningsförfarande. Det senare togs bort när förordningen beslutades men vittnar om en förståelse av problembilden att kommunernas kostnader för nedskräpning kan variera mycket och att en schablonbaserad ersättning utifrån invånarantal inte fångar upp detta. Trots att det i promemorian är tydligt att kostnaden per invånare förväntas variera mellan olika kommuner nämns inte de ekonomiska och administrativa konsekvenserna av att många kommuner kan förväntas få en ersättning som överstiger kommunens kostnader för verksamhet som avses i 10 §, och därmed bli återbetalningsskyldiga.

2.2. Skäl till framställan

2.2.1. Problembeskrivning

I samband med att kommunerna har rapporterat kostnader för hantering av nedskräpning och Naturvårdsverket har påbörjat beräkningen av produktavgifter har flera praktiska utmaningar med det nuvarande systemet uppdragats.

Här ska initialt tydliggöras att Naturvårdsverket förutsätter att Naturvårdsverkets *fastställda kostnad* för varje enskild kommun på ett tillfredsställande sätt överensstämmer med varje enskild kommuns *faktiska kostnader* för den verksamhet som avses i 10 §. Det är ett viktigt antagande och tydliggörande eftersom det är en förutsättning för att nedskräpningsförordningen ska kunna förvaltas på ett effektivt sätt i kommunerna. I promemorian var förslaget att kommunerna skulle redovisa kostnader de haft för att städa upp engångsplastprodukter, något som sedan togs bort när förordningen beslutades. Kommunernas återbetalningsskyldighet förutsätter dock fortfarande att kommunerna har kunskap om sina nedskräpningskostnader kopplade till de engångsplastprodukter som avses i 10 § eftersom de behöver ta ställning till om de är återbetalningsskyldiga eller inte.

Det huvudsakliga problemet är att många kommuners schablonersättning, baserat på invånarantal, förväntas skilja sig från de kostnader som Naturvårdsverket fastställt för respektive kommun. Att ersättningen till kommunerna i många fall förväntas skilja från kommunens fastställda kostnader innebär flera olika problem.

Till att börja med så förväntas många kommuner behöva betala tillbaka överskottet till Naturvårdsverket eftersom ersättningen i många fall förväntas överstiga kostnaderna för den verksamhet som ersättningen ska användas till. Enligt Naturvårdsverkets preliminära bedömning av kommunernas rapportering 2023 av kostnader för nedskräpning förväntas runt 200 av landets 290 kommuner få en ersättning som överstiger den kostnad som Naturvårdsverket fastställt för kommunerna. Totalt förväntas ersättningarna till dessa kommuner överstiga de fastställda kostnaderna med sammanlagt 54 miljoner kronor. Beräkningarna förutsätter att alla producenter betalar aviserade produktavgifter.

Ersättningar som återbetalats till Naturvårdsverket ska i nästa steg räknas av från producenternas produktavgifter eller återbetalas till producenterna. Att skapa det transaktionssystem och den organisation som krävs för att korrekt hantera detta kommer att innebära en betydande administrativ börda för berörda kommuner och för Naturvårdsverket. Alla kommuner kommer också att behöva göra en utredning för att veta om de är återbetalningsskyldiga eller inte. Detta eftersom återbetalningsskyldigheten i 29 § baseras på verksamhet för hanteringen av nedskräpande engångsprodukter (10 §) och inte den kostnad som kommunen rapporterar till Naturvårdsverket enligt 28 §. Verksamhet som rör nedskräpning av specifika engångsprodukter (10 §) särredovisas idag inte i kommunerna vilket gör det till en administrativt omfattande uppgift för kommunerna att reda ut huruvida de är återbetalningsskyldiga eller inte. Eftersom det saknas kunskap om detta innebär det också en risk för felaktiga uppskattningar. Naturvårdsverket bedömer att det inte kan vara syftet med förordningen att varje kommun ska göra denna utredning. Detta då bestämmelserna om rapportering för kommuner

ändrades från förslaget i promemorian till den beslutade förordningen så att kommunerna ska rapportera kostnader för all nedskräpning istället för kostnader för nedskräpning kopplat till vissa engångsprodukter.

Att ersättningen i många fall förväntas överstiga de kostnader kommunen faktiskt har för att hantera nedskräpade engångsprodukter och även kostnaderna för hantering av all nedskräpning kan förväntas ge kommunerna ett visst incitament att öka ambitionsnivån i den verksamhet som ersättningen får användas till för att undvika eller minska behovet av återbetalningen. Detta förväntas i sin tur innebära att kommunen rapporterar högre kostnader följande år. Det kommer även finnas kommuner där ersättningen är lägre än de fastställda kostnaderna, och därmed betydligt lägre än kommunens rapporterade kostnader för att hantera nedskräpning. På motsvarande sätt som ovan skulle man kunna argumentera för att dessa kommuner skulle sänka ambitionsnivån och minska kostnaderna för att möta ersättningsnivån. Hanteringen med nedskräpning av vissa engångsprodukter har inte tidigare bekostats av producenterna och ambitionsnivån och resursbehovet beror dock främst av andra faktorer än ersättningen.

Naturvårdsverkets bedömning förväntas dämpa effekten av eventuell överrapportering. I den kvantitativa bedömning som Naturvårdsverket gör beräknas en förväntad kostnad för nedskräpning för varje kommun, baserat på kommunernas rapporterade kostnader och en rad parametrar som påverkar nedskräpningskostnader, såsom turism, befolkningens mängd och befolkningstäthet. Den fastställda kostnaden för varje kommun begränsas till detta förväntade värde, vilket gör att kostnader över denna nivå inte tas med i beräkningen av produktavgifterna. Även om bedömningen till viss del kommer att dämpa effekten av högre rapporterade kostnaderna, förväntas produktavgifterna som producenterna ska betala öka då kommunernas kostnader ökar. Detta bland annat eftersom det förväntade värdet är korrelerat till kommunernas inrapporterade kostnader samt att bedömningen inte minskar kostnader för de kommuner som rapporterat under det förväntade värdet.

Sammanfattningsvis så framhålls det i promemorian att utbetalningen av ersättning till kommuner ska eftersträva låga administrativa kostnader och att det är anledningen till att ersättningsmodellen föreslås vara primärt schablonbaserad. Dock visar det sig nu att ersättningsmodellen och återbetalningsskyldigheten förväntas leda till stor administrativ börda för kommuner och Naturvårdsverket med ökande kostnader för producenterna som följd och riskerar samtidigt att leda till en ineffektiv verksamhet i kommunerna. En schablonersättning baserat på invånarantal var tänkt att skapa låga administrativa kostnader och ett effektivt system för utbetalningen. Det vi kan se nu är att det kommer att skapa motsatsen, eftersom schablonersättningen är tätt kopplad till återbetalningsskyldigheten.

2.2.2. Naturvårdsverkets förslag

Naturvårdsverket föreslår att 24 § ändras på så vis att ersättningen inte ska baseras på hur många invånare som finns i respektive kommun. Istället föreslås att det i 26 § framgår att ersättningen ska baseras på Naturvårdsverkets fastställande av kommunernas kostnader enligt 13 §. Naturvårdsverket fastställer varje enskild kommuns kostnader, vilka tillsammans utgör den totala fastställda

kostnaden för alla kommuner. Varje kommuns fastställda kostnader utgör således en andel av den totala fastställda kostnaden för alla kommuner. Ersättningen till en kommun föreslås baseras på denna andel samt de inbetalade produktavgifterna, vilket tydliggörs i ändringsförslaget i 26 §.

Det är viktigt att påpeka att kommunernas ersättning inte kommer att vara direkt kopplad till kommunens *inrapporterade* kostnader, utan till Naturvårdsverkets *fastställda* kostnader. Naturvårdsverket kommer enligt 13 §, i fastställandet av kostnader fortfarande granska kommunernas rapporter och bedöma kommunernas kostnader för att säkerställa att de inte är för höga, samt justera inrapporterade kostnader enligt skräpmätningen. När Naturvårdsverket gör en bedömning enligt 13 § punkt 2 beräknas en förväntad städkostnad för varje enskild kommun baserat på bland annat turism, befolkningens mängd och inrapporterade kostnader. Över detta förväntade värde tas inga kostnader med för vidare beräkning av produktavgifterna. Detta gör att effekten av eventuell överrapportering och kraftiga förändringar i inrapporterade kostnader från en enskild kommun i stor utsträckning uteblir.

Naturvårdsverket föreslår vidare att 26 § ändras på så vis att den del i bestämmelsen som berör vilken tidsperiod som ersättningen till kommunen ska användas, tas bort. Eftersom den ersättning som kommunen kommer att erhålla har sin utgångspunkt i en period som redan har ägt rum blir det inte relevant att fastställa tidsperiod på det sätt som bestämmelsen anger.

Naturvårdsverket föreslår att 29 och 30 §§ tas bort eftersom ersättningen kommer att baseras på Naturvårdsverkets fastställda kostnader för kommunerna och behovet av återbetalning då uteblir. Det kommer därmed inte att kunna uppkomma situationer när en kommun får för mycket ersättning eller när intäkter från nedskräpningsavgifter inte kommer att tas i anspråk för Naturvårdsverkets eller kommunernas verksamhet.

Det kommer fortfarande att finnas en liten risk att enskilda kommuner får en högre ersättning och vissa en lägre ersättning än för det som avses i 10 § eftersom det är resultatet från skräpmätningen som avgör hur stor andel av kostnaden för uppstädning av avfall som skräpats ned som ska ersättas. Det får dock antas vara i linje med en strävan efter låg administrativ börda att varje kommun inte ska behöva göra en egen utredning om hur stor andel av deras kostnader kopplat till nedskräpning som kan härledas till vissa engångsprodukter. Det är kommunernas totala kostnad för nedskräpning som tillsammans med skräpmätningen och Naturvårdsverkets bedömning som enligt nedskräpningsförordningen ska ligga till grund för den beräkningen. Det bör påpekas att detta inte påverkar produktavgifternas storlek, utan endast fördelningen av ersättning mellan kommunerna. Naturvårdsverket bedömer dock risken för potentiellt felaktigt utbetalad ersättning till kommunerna som minimerad jämfört med hur förslaget är skrivet nu.

Eftersom förslaget innebär att ersättningen blir retroaktiv och att det inte heller finns något behov av återbetalningsbestämmelserna i 29–30 §§, så ser Naturvårdsverket inte heller några skäl att 27 § finns kvar.

2.3. Författningsförslag

Naturvårdsverket föreslår att 24 och 26 §§ ändras och att 27 samt 29–30 §§ i förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter stryks, enligt följande:

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

24 §

De produktavgifter som har betalats in ska fördelas mellan kommunerna. Produktavgifterna ska betalas ut som ersättning för verksamhet som avses i 10 § utifrån hur många invånare som var folkbokförda i respektive kommun den 1 november året innan ersättningen betalas ut till kommunen.

De produktavgifter som har betalats in ska fördelas mellan kommunerna som ersättning för verksamhet som avses i 10 §.

26 §

Naturvårdsverket ska i enskilda fall besluta om

1. hur stor del av intäkterna från produktavgifterna som ska fördelas till en kommun och utbetalningen till den, och
2. under vilken tidsperiod ersättningen till kommunen ska användas.

Naturvårdsverket ska i enskilda fall besluta om

1. hur stor del av intäkterna från produktavgifterna som ska fördelas till en kommun utifrån en enskild kommuns andel av den sammanlagda kostnad som Naturvårdsverket fastställt enligt 13 § för alla kommuner, och
2. utbetalningen till kommunen.

27 §

Ersättningen till en kommun får endast användas till verksamhet som avses i 10 §.

29 §

Om en kommun inte använt ersättningen som betalas ut till kommunen för verksamhet som avses i 10 § under den tidsperiod som framgår av Naturvårdsverkets beslut enligt 26 § ska kommunen betala tillbaka överskottet till Naturvårdsverket.

30 §

De intäkter från nedskräpningsavgifterna som inte tas i anspråk för Naturvårdsverkets eller kommunernas verksamhet ska räknas av mot den nedskräpningsavgift som ska betalas av en producent nästkommande år. Om avräkning mot nästa års nedskräpningsavgift inte är möjlig ska avgiften betalas tillbaka till producenten.

2.4. Konsekvensutredning för förslaget om kommuners ersättning

Konsekvensutredningen har utförts enligt förordning (2024:183) om konsekvensutredningar.

2.4.1. Problemet och målsättningen

En fullständig problembeskrivning finns under avsnitt 2.2.1. Som framgår där så är problemet att nuvarande ersättningsmodell där kommunernas ersättning baseras på invånarantal förväntas innebära att många kommuner (cirka 200 stycken) kommer att få en ersättning som ligger över deras fastställda kostnader för hantering av nedskräpning. Givet att alla aviserade produktavgifter betalas av producenterna beräknas dessa kommuner tillsammans få ett överskott på nästan 54 miljoner kronor. Det i sin tur innebär att många kommuner förväntas behöva betala tillbaka delar av ersättningen till Naturvårdsverket. Det medför onödig administration för både Naturvårdsverket och kommunerna. Målsättningen är en ersättningsmodell som inte medför högre administrativa kostnader än nödvändigt och som inte riskerar att skapa incitament för kommunerna öka sina utgifter för att förbruka eventuell ersättning som överstiger kostnader för tidigare kostnader. Samtidigt kommer resterande 90 kommuner få ett motsvarande underskott på nästan 54 miljoner kronor vilket gör att kommunernas verksamhet enligt 10 § riskerar att inte få full kostnadstäckning.

2.4.2. Referensalternativet – konsekvenser om inga åtgärder vidtas

Om inga ändringar rörande modellen för ersättningen till kommunerna görs förväntas det medföra höga administrativa kostnader för många kommuner och Naturvårdsverket för att hantera återbetalning av ersättningen. Kommunens kostnader för att administrera arbetet med återbetalning av ersättningen utgör en del av de kostnader som ligger till grund för att beräkna produktavgiften. Ökad administration kommer därmed innebära högre produktavgifter för berörda producenter. Den nuvarande modellen för ersättningar till kommunerna förväntas även på sikt innebära att vissa av de återbetalningsskyldiga kommunerna anpassar sin ambitionsnivå och budget för arbetet med nedskräpning i nivå med ersättningen, vilket också skulle höja produktavgifterna för producenterna.

Den nuvarande ersättningsmodellen innebär samtidigt att det är en mindre andel kommuner (cirka 90 stycken) som förväntas få en betydligt lägre ersättning än vad kostnaderna för den verksamhet som ersättningen ska täcka uppgår till.

Naturvårdsverkets kostnader för det administrativa arbetet med nedskräpningsavgifterna bekostas av årsavgifter som förutom de producenter som betalar produktavgift betalas av producenter som sätter tunna plastbärkassar respektive plastflaskor för dryck som rymmer mindre än 0,6 liter på marknaden. Årsavgifterna höjdes i början på 2024 för att Naturvårdsverket skulle få full kostnadstäckning. Naturvårdsverkets administrativa kostnader för att hantera återbetalningen av ersättningen räknades inte med i den höjningen. Det innebär att det framöver skulle kunna krävas ytterligare höjningar av årsavgiften som producenterna årligen ska betala.

2.4.3. Alternativa lösningar

Naturvårdsverket ser inte att det finns några alternativ till att ändra i förordningen för att åtgärda de problem som nuvarande ersättningsmodell förväntas skapa.

En alternativ utformning av lösning är att endast återbetalningsskyldigheten tas bort, dvs 29-30 §§ och att man låter 24 § och 26 § om ersättning stå kvar i nuvarande form. Det förväntas leda till minskad administration för kommuner och Naturvårdsverket jämfört med referensalternativet. Det innebär att nedskräpningsavgifterna inte skulle behöva höjas på grund av administrationen kring återbetalningarna. Det som talar emot är att snedfördelningen av ersättningen till kommunerna kvarstår, och utan möjlighet till återbetalning finns en överhängande risk att många kommuner kommer att få för hög ersättning i förhållande till sina kostnader, vilket inte ses som förenligt med förordningens syfte och att produktavgifterna endast ska bekosta kommunernas nödvändiga kostnader för nedskräpning. Därför har detta alternativ valts bort för fortsatt utredning.

2.4.4. Åtgärder för att minimera kostnader och negativ påverkan

Naturvårdsverkets bedömning är att det alternativ som föreslås är det alternativ som minskar kommunernas och Naturvårdsverkets administrativa kostnader och samtidigt medför att produktavgiften som producenterna betalar endast bekostar kommunernas nödvändiga kostnader. Det innebär i sin tur att de produktavgifter och årsavgifter som producenterna betalar inte behöver höjas till följd av ökade administrativa kostnader.

2.4.5. Konsekvenser av föreslagen föreskriftsändring

2.4.5.1 Berörda aktörer

De aktörer som berörs av förslaget är i första hand kommuner och Naturvårdsverket, men även producenter som omfattas av skyldighet att betala nedskräpningsavgifter enligt nedskräpningsförordningen berörs.

Antalet producenter som berörs och som har anmält sig till Naturvårdsverket är i storleksordningen 260 stycken. De aktörer som berörs är verksamma inom flera olika branscher. Som exempel kan nämnas restaurangbranschen, livsmedelsbranschen, dagligvaruhandeln, förpackningsbranschen, detaljhandel, tobaksbranschen, konfektyrbranschen, bygg-och konstruktionsbranschen, sko-och klädesbranschen. Samtidigt omfattas endast produkter som helt eller delvis innehåller plast på marknaden. Det innebär att bara en delmängd av aktörerna inom dessa branscher berörs. Det innebär att det inte är möjligt att använda företagsdatabasen som SCB tillhandhåller för att utifrån SNI-koder² ta fram uppgifter om antal anställda i de företag som berörs. Aktörerna finns inom flera olika SNI-koder där de endast utgör en liten delmängd av alla som ingår i den SNI-koden.

---

² SNI är en standard för svensk näringsgrensindelning.

2.4.5.2 Konsekvenser för kommuner

Förslaget berör framförallt de uppskattningsvis 200 kommuner som beräknas få en ersättning som överstiger deras fastställda kostnader och därmed förväntas betala tillbaka delar av, eller hela ersättningen till Naturvårdsverket. Förslaget innebär att dessa kommuner får en lägre ersättning, men en ersättning som är mer i nivå med deras fastställda kostnader. Det innebär att det inte krävs någon administration för avgöra om kommunen ska betala tillbaka pengar eller inte, samt att i det första fallen göra en återbetalning till Naturvårdsverket.

Förslaget berör även de cirka 90 kommuner som förväntas få en lägre, i vissa fall betydligt lägre, ersättning i förhållande till kommunens fastställda kostnader för den verksamhet som ersättningen ska täcka. För dessa kommuner innebär förslaget att de får en högre ersättning som är mer i nivå med deras fastställda kostnader.

2.4.5.3 Konsekvenser för Naturvårdsverket

För Naturvårdsverket innebär förslaget framförallt att förväntad administration kring återbetalningar från kommuner, avräkning mot producenternas produktavgifter för nästkommande år samt eventuella återbetalningar till producenter undviks. Vilka kostnader denna administration förväntas medföra är svårt att uppskatta på förhand, men eftersom antalet kommuner som förväntas bli återbetalningsskyldiga kan uppgå till 200 och det rör sig om nästan 54 miljoner kronor som ska tas emot, räknas av mot kommande produktavgifter eller återbetalas till producenter förväntas det bli en betydande kostnad som med förslaget kan undvikas.

2.4.5.4 Konsekvenser för berörda producenter

De producenter som är avgiftsskyldiga enligt nedskräpningsförordningen berörs av förslaget på flera olika sätt. Dels berörs de genom att den administration som hade krävts av kommuner och Naturvårdsverket kring återbetalningen nu uteblir vilket innebär att produktavgifter (som ska täcka kommunens administration kring detta) och årsavgifter (som ska täcka Naturvårdsverkets administration kring detta) inte höjs på grund av detta.

De berörs även genom att ersättningsmodellen genom föreslagna ändringar bedöms bli mer robust och rättvis. Det innebär att risken för att produktavgifterna höjs som följd av för höga ersättningsnivåer och därav ökad ambitionsnivå i kommunerna minskas.

Ytterligare en konsekvens för producenterna av den föreslagna ändringen är att det inte görs någon återbetalning från kommunerna där den återbetalade ersättningen skulle ha kommit producenterna till godo. Antingen genom sänkta produktavgifter kommande år eller en direkt återbetalning. Denna återbetalning till producenterna görs på bekostnad av de kommuner som med nuvarande ersättningsmodell hade fått en för låg ersättning. Eftersom produktavgifterna ska ersätta kommunerna för deras kostnader bedömer Naturvårdsverket att den föreslagna lösningen bättre bidrar till att uppfylla syftet med nedskräpningsförordningen.

3. Gemensamma utgångspunkter för Naturvårdsverkets förslag

3.1. Samstämmighet med övrig lagstiftning

Naturvårdsverkets bedömning är att föreslagna ändringar inte strider mot andra bestämmelser i förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter eller annan författning. Naturvårdsverket bedömer att förslagen är i linje med syftet med förordningen, vilket är att minska negativ påverkan på miljön från nedskräpning av engångsprodukter i utomhusmiljöer genom att producenterna tar det ekonomiska ansvaret för hantering av avfall som skräpats ned och för spridning av information om nedskräpning (se 1 § andra stycket i nämnda förordning).

3.2. Ikraftträdande och informationsinsatser

De föreslagna ändringarna bör träda i kraft så snart som möjligt, och senast 2025-01-01. Detta eftersom Naturvårdsverket inte kan avisera nedskräpningsavgifter till förpackningsproducenter innan förordningsändringen genomförs. Naturvårdsverket har informerat berörda producenter om att myndigheten arbetar med en framställan om förordningsändringar och därmed väntar med aviseringen av nedskräpningsavgifterna.

Vid eventuella förordningsändringar i enlighet med de aktuella förslagen kommer Naturvårdsverket, bland annat via vägledning på Naturvårdsverkets hemsida, att informera berörda aktörer om förändringarna samt om på vilket sätt de berörs.

3.3. Utvärdering av förslagets konsekvenser

Nedskräpningsförordningen trädde nyligen i kraft och 2024 är första gången Naturvårdsverket kommer att börja avisera nedskräpningsavgifter till de producenter som omfattas. De ändringar som Naturvårdsverket nu föreslår utgör ett antal av de flertalet förändringar som har föreslagits tidigare och redan genomförts. Naturvårdsverket ser därför inte att det finns någon anledning att utvärdera dessa förslag för sig. Inom EU har beslut nyligen tagits om en ny förpackningsförordning³ (länk till förslaget) som ska ersätta nuvarande förpackningsdirektiv⁴. Sannolikt kommer flera svenska lagstiftningar som berör förpackningar behöva ses över och anpassas utifrån de nya och förändrade kraven i EU:s förpackningsförordning. Denna översyn kan förväntas involvera nedskräpningsförordningens bestämmelser som berör förpackningar. I samband med en sådan översyn kan det vara värdefullt att utvärdera systemet med nedskräpningsavgifter. Detta under förutsättning att systemet har hunnit vara i drift en tid.

---

³ Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG (förpackningsförordningen) [resource.html \(europa.eu\)](#)

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall (förpackningsdirektivet)(Eurlex)

Beslut om skrivelsen har fattats av ställföreträdande generaldirektören Maria Ohlman efter föredragning av avdelningschef Ingela Hiltula.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschef Maria Elander, handläggare Cornelia Nilsson, handläggare Ambjörn Lätt, jurist Lisa Grill och samhällsekonom Linda Hellblom.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Naturvårdsverket

Maria Ohlman

Ingela Hiltula